Народні обряди в повісті Г. Квітки-Основ’яненки «Маруся»

Григорій Федорович Квітка-Основ'яненко — фундатор нової української прози — прагнув правдиво відображати дійсність, прагнув до народності у своїх творах, до національної самобутності. Його заслужено називають знавцем народних звичаїв та обрядів, які письменник яскраво і правдиво описав у своїх творах.

Сентиментальні і зворушливі життєві історії, які лягли в основу повістей і п'єс митця, поєднуються з реальним зображенням побуту, звичаїв, обрядів українського села (сватання, весілля, похорону). Своїх героїв Г. Квітка-Основ'яненко шукав серед простих людей, а широке використання побутового матеріалу надавало творам національного колориту. Мабуть, тому і назвав В. Бєлінський головним героєм п'єс митця Україну з її поетичною природою та звичаями.

Повість «Маруся» Г. Квітки-Основ’яненки — це історія ідеалістичного кохання простих людей, які зуміли подолати труднощі на своєму шляху, але трагічна смерть Марусі, а згодом і Василя, перекреслила їхні долі. Оскільки в повісті йде мова про кохання і смерть, то й обряди, які детально описав письменник, — це обряди сватання, весілля, похорону.

Повість «Маруся» вражає етнографічно-точним описом народних звичаїв, побуту селян. Це насамперед стосується весілля, на якому познайомилися Маруся й Василь. J дружки, і бояри, і старости, котрі діють на сторінках повісті, — це образи, які автор взяв із реального життя, А мова їх пересипана народнопоетичними висловами: приказками, прислів'ями, порівняннями: «Василечку, голубчику, соколику мій! Не випитуй же в мене, чи люблю я тебе; я сього тобі зроду не скажу, щоб ти не посміявся надо мною...» Так говорила Маруся до Василя, а той відповідав: «Марусенько, моя лебідочко, зірочко моя, рибочко, перепілочко!» Ці щирі слова закоханих зворушують читача, від них теплішає на душі. Письменник звертає пашу увагу на те, що прості люди здатні на високі почуття.

Сватання Марусі й Василя — ще один із обрядів, який детально відтворює цю українську традицію напередодні весілля: перед дверима тричі стукнуло по три рази, господарі запалили свічку, на стіл поставили хліб. А тоді проговорив Наум традиційні слова: «Коли добрі люди та з добрим словом, то просимо до господи». Обряд сватання витриманий письменником у дусі народнопоетичної творчості відповідно до традиції.

Не можуть залишити байдужими читача плачі-голосіння батьків за дочкою, яка вмирає. Розчулений читач ніколи не зможе забути історію кохання Марусі й Василя.Отже, Г. Квітка-Основ'яненко зумів правдиво й реально відтворити побут, традиції і звичаї простих людей, показати, що й вони здатні на глибокі й сильні почуття.